

panoramamiasta

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY
SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA

NR 4/353
KWIECIEŃ/2021

DOM PRZEDSIĘBIORCY MA 10 LAT

15 KWIECIA MINĘŁO 10 LAT OD ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI DOMU PRZEDSIĘBIORCY W TCZEWIE. PROJEKT ZOSTAŁ SFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO. W TYM CZASIE PRZEDSIĘBIORCY Z TCZEWA I OKOLIC ZŁOŻYLI 26711 WNIOSKÓW O WPIS, ZMIANĘ, ZAWIESZENIE, WZNOWIENIE LUB WYKREŚLENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, 67 FIRM SKORZYSTAŁO Z INKUBATORA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ STREFY COWORKINGU. KLIENTY DOMU PRZEDSIĘBIORCY TO OKOŁO 4 TYS. ROCZNIE GOŚCI I PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ OSÓB NA CO DZIEŃ KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG FIRM I BIURA NA TERENIE BUDYNKU. OD POCZĄTKU ISTNIENIA DOM PRZEDSIĘBIORCY ODWIEDZIŁO OK. 40 TYS. OSÓB, ODBYŁO SIĘ TAM PONAD 150 SPOTKAŃ, SZKOLEŃ, SEMINARIÓW, WARSZTATÓW, Z KTÓRYCH SKORZYSTAŁO OKOŁO 1000 OSÓB I FIRM. Z BEZPŁATNYCH KONSULTACJI W DOMU PRZEDSIĘBIORCY SKORZYSTAŁO CO NAJMNIEJ 3000 OSÓB.

4-5 Społeczeństwo

Uczciliśmy ofiary Zbrodni Katyńskiej
Pamiętamy o saperach
Wyprawki dla nowo narodzonych
Powszechny Punkt Szczepień

6 Inwestycje

Przebudowa biblioteki
Centrum Wspierania Rodziny
– prace elewacyjne

7-8 Wokół nas

Wandale niszczą, a tracimy wszyscy
Budżet Obywatelski
– po formalnej ocenie
Urząd przyjazny niesłyszającym
Kroniki „Trsowa” w bibliotece

9 Społeczeństwo

Jubileusze małżeńskie

10 Bezpieczeństwo

Maseczki dla mieszkańców
Straż Miejska w marcu

11 Rower

Konkurs „Rowerem do pracy” 2021

12-13 Historia

Biblioteka na tropie zbrodni
niemieckiej. Część 1

14-15 Kultura

75 lat biblioteki w Tczewie
Czytelnicza wyprawa w kosmos
Pożegnaliśmy Tadeusza Abta

16-17 Przedsiębiorczość

Dziesięciolecie działalności
Domu Przedsiębiorcy

18-19 Historia

Rok Stefana Łaszewskiego
Hołd, którego nie było
Higiena na przestrzeni wieków. Cz. 4
Kielich z tczewskiej fary ma już 529 lat

20-21 Społeczeństwo

Rodzina 500+ – złoży wniosek na okres
zasiłkowy 2021/22

22 Ekologia

Kto mieszka obok nas?

23 Kącik młodego czytelnika

Będzie nowe osiedle mieszaniowe – przy ul. Bałdowskiej

Prawdopodobnie jeszcze w tym miesiącu dojdzie do podpisania umowy między miastem Tczew a Krajowym Zasadobem Nieruchomości w sprawie powołania Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej KZN- Północ sp. z o.o.

Przedsięwzięcie dotyczy terenu w rejonie ul. Bałdowskiej i Myśliwskiej o pow. 1,7 ha. Jest to część obszaru, który w 2012 miasto Tczew przekazało na rzecz Skarbu Państwa (Wojskowej Agencji Mieszkaniowej) w zamian za teren po byłej jednostce wojskowej (przy ul. Wojska Polskiego). Dziś zarządza nim Krajowy Zasadob Nieruchomości.

Podstawowym celem gospodarczym Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej jest budowanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu. Gmina Miejska Tczew wniesie do spółki, w formie wkładu pieniężnego, kwotę otrzymaną z rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa, w celu objęcia udziałów w spółce.

W wyniku realizacji przedsięwzięcia planuje się utworzenie (w pierwszym etapie) na tym terenie ok. 120 lokali mieszkalnych.

Małgorzata Mykowska

URZĄD MIEJSKI W TCZEWIE

PREZYDENT MIASTA TCZEWA

Mirosław Pobłocki
tel. 58 77 59 354
poblocki@um.tczew.pl

Prezydent przyjmuje interesantów
w czwartki w godz. 15.00-16.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA DS. GOSPODARCZYCH

Adam Burczyk
tel. 58 77 59 308
burczyk@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów
w poniedziałki w godz. 14.00-15.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA DS. SPOŁECZNYCH

Adam Urban
tel. 58 77 59 306
urban@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów
w czwartki w godz. 15.00-16.30.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
Facebook.com/miasto.tczew.official/
Instagram.com/miasto.tczew/
Youtube.com/MiastoTczew

BIULETYN INFORMACYJNY SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA

RADA PROGRAMOWA

Kazimierz Ickiewicz (przewodniczący)
Adam Urban
Katarzyna Mejna
Łukasz Brządkowski
Józef Cichon
Roman Kucharski

REDAKTOR NACZELNA
Małgorzata Mykowska
Rzecznik Prasowa UM
tel. 58 77 59 320
mykowska@um.tczew.pl

REDAKCJA
Biuro Rzecznika Prasowego
tel. 58 77 59 320, 58 77 59 490

Wersja elektroniczna biuletynu
dostępna jest na stronie internetowej:
wrotatczewa.pl/k/panorama-miasta
Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Nakład: 6 000 egzemplarzy
Druk: Wydawnictwo Bernardinum sp. z o.o.

ZDJĘCIA NA OKŁADCE
Małgorzata Mykowska

TTBS zbuduje ponad 100 mieszkań

Małgorzata Mykowska

Już w przyszłym roku, przy ul. Sadowej ma powstać pierwszy z trzech bloków, które planuje tam wybudować Tczewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.

Wizualizacja

W 2019 r. Rada Miejska zaakceptowała pomysł utworzenia nowego osiedla przy ulicy Sadowej, w okolicy siedziby prokuratury. TTBS zamierza wybudować tam trzy budynki wielomieszkańciewe.

– Mamy już gotowy projekt, teraz czekamy na pozwolenie na budowę – na razie jednego budynku – tłumaczy **Arkaadiusz Woźniak**, prezes TTBS. – Działka liczy ok. 9 tys. m², będą tam docelowo trzy bloki, każdy po 34 mieszkania. W każdym z 4-kondygnacyjnych bu-

dynków znajdować się będą mieszkania 1, 2 i 3-pokojowe, o powierzchni od 27 do 52 m².

W tym roku TTBS zamierza przeprowadzić przetarg i wykonać przynajmniej fundamenty, a zakończenie pierwszego bloku planowane jest w 2022 r.

Będą to mieszkania na wynajem, z partycypacją mieszkańców w wysokości 30 proc., tak samo jak bloki budowane kilka lat wcześniej w rejonie ul. Armii Krajowej. TTBS stara się również o 20 proc. bezzwrotnej dotacji, a reszta będzie pochodzić z kredytu z PBH.

Karta Mieszkańca Tczewa

W kwietniu uchwała, w lipcu pierwsze ulgi

Małgorzata Mykowska

W porządku obrad kwietniowej sesji Rady Miejskiej jest głosowanie nad Kartą Mieszkańca Tczewa. To pierwszy krok do przywilejów, z których korzystać będą osoby, które w Tczewie rozliczają się z podatku PIT.

Uchwała obowiązywać będzie od 1 lipca br., ale katalog korzyści wynikających z posiadania Karty Mieszkańca Tczewa wprowadzony zostanie odrębnym dokumentem, będzie on też poszerzany w miarę potrzeb.

Posiadanie Karty pozwoli na nieodpłatny lub ulgowy dostęp do usług świadczonych przez miejskie jednostki organizacyjne lub osoby prawne. Szczegółowy zakres ulg zostanie określony odrębnymi przepisami, ale już teraz wiadomo, że Karta umożliwi tańsze podróżowanie autobusami komunikacji miejskiej, korzystanie np. z basenu lub innych usług Tczewskiego Centrum Sportu i Rekreacji. Gdy wprowadzone zostaną płatne miejsca parkingowe, posiadaczy Karty Mieszkańca Tczewa obowiązywać będzie korzystniejsza taryfa.

Do korzystania z programu będą uprawnione osoby speł-

niające przynajmniej jeden z warunków:

– rozliczają podatek dochodowy (PIT) w Urzędzie Skarbowym w Tczewie i jako miejsce zamieszkania podają Tczew, a także członkowie ich rodzin (w rozumieniu art. 6 pkt 14 ustawy z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej)

– rozliczają w Tczewie podatek rolny z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Kartę będą mogły otrzymać także dzieci tych osób – do ukończenia przez nie 18. lub 25. roku życia (młodzież ucząca się) oraz dzieci niepełnosprawne (bez ograniczenia wieku) pozostające pod opieką rodzica.

**MIROSLAW
POBŁOCKI**
PREZYDENT
TCZEWA

– 85 proc. tczewian rozlicza się z podatku PIT w Tczewie. Dzięki nim, do budżetu miasta trafia 57 mln zł. Gdyby zrobili tak wszyscy pracujący, mielibyśmy do dyspozycji prawie 10 mln zł więcej – na drogi, ścieżki rowerowe, nowe oświetlenie, miejsca do rekreacji i wypoczynku, obiekty sportowe. Wprowadzając Kartę Mieszkańca Tczewa chcemy docenić tych, którzy płacąc podatki wspierają swoje miasto – mówi **Mirosław Pobołcki**, prezydent Tczewa.

XXX sesja Rady Miejskiej

29 kwietnia (czwartek), godz. 10.00,
Urząd Miejski (ul. 30 Stycznia 1)

PORZĄDEK OBRAD

CZĘŚĆ PIERWSZA:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych.
3. Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 25 marca 2021 r.
5. Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa za m-c kwiecień 2021 r.
6. Informacja z interpelacji zgłoszonych przez radnych w okresie od 25 marca 2021 r. do 28 kwietnia 2021 r.

CZĘŚĆ DRUGA:

7. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tczewie za rok 2020.
8. Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Gminy Miejskiej Tczew.
9. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Tczewa na lata 2016-2020 za rok 2020.
10. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - 10.1. uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Jagiellońska-Rokicka w Tczewie,
 - 10.2. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Tczew,
 - 10.3. określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego i deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego,
 - 10.4. przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, znajdujących się na terenie administracyjnym miasta Tczewa.
11. Zgłaszanie interpelacji, zapytań i wniosków.
12. Wolne wnioski, informacje oraz oświadczenia (podziękowania, życzenia itp.).

Uczciliśmy ofiary Zbrodni Katyńskiej

Małgorzata Mykowska

13 kwietnia to Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Ze względu na pandemię, odbyła się jedynie skromna uroczystość, bez licznego udziału mieszkańców.

Przy Panteonie Katyńskim, kwiaty złożyli m.in. **Mirosław Pobłocki**, prezydent Tczewa, **Mirosław Augustyn**, starosta tczewski **Alicja Gajewska**, przewodnicząca Rady Powiatu Tczewskiego i dyrektor Fabryki Sztuk, kombatanci.

13 kwietnia to bolesna data w naszej historii nawiązująca do odkrycia zbrodni w Lesie Katyńskim. Tego dnia w 1943 r. świat dowiedział się o odkryciu masowych grobów polskich żołnierzy, o których słuch zaginął po rozpoczęciu II wojny światowej, po zaję-

Fot. Małgorzata Mykowska

ciu wschodniej Polski przez Armię Czerwoną. – 13 kwietnia – tego dnia odkryto groby polskich żołnierzy wymordowanych strzałem w tył głowy wiosną 1940 r. Zginęli w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Twerze. Do dzisiaj nie znamy wszystkich miejsc pochówku. Wiemy, że wśród zamordowanych 21 857 osób byli żołnierze, policjanci, strażnicy graniczni, naukowcy, lekarze, pedagodzy, byli również

tczewianie oraz osoby związane z naszym miastem.

Po odkryciu masowych grobów radziecka propaganda jako sprawców zbrodni wskazała Niemców. To kłamstwo katyńskie trwało aż do 1992 r., kiedy to ówczesny rosyjski prezydent Borys Jelcyń ujawnił dokumenty, zawierające rozkaz rozstrzelania blisko 22 tys. polskich obywateli.

Pamiętamy o saperach

Starostwo Powiatowe
w Tczewie

16 kwietnia to Święto Wojsk Inżynierskich. Święto zostało ustanowione w 1946 roku, w pierwszą rocznicę sforsowania Odry i Nysy Łużyckiej przez Wojsko Polskie.

Przez 60 lat, do 2011 r. jednostka saperów (od 1994 r. 16. Tczewski Batalion Saperów) stacjonowała w Tczewie, po czym została przeniesiona do Niska w woj. podkarpackim. Uroczystości związane z upamiętnieniem święta saperów odbyły się w Parku Kopernika w Tczewie, gdzie znajduje się tablica z nazwiskami saperów, którzy zginęli pod-

Materiały prasowe Starostwa Powiatowego w Tczewie

czas rozminowywania terenów kociewskich po zakończeniu II Wojny Światowej. Ze względu na obowiązujące obostrzenia, uroczystości ograniczyły się do złożenia kwiatów przez delegacje.

W imieniu mieszkańców Powiatu Tczewskiego i Miasta Tczewa kwiaty złożyli **Mi-**

rosław Augustyn – starosta tczewski oraz **Mirosław Pobłocki** prezydent miasta Tczewa.

Hołd saperom oddali również przedstawiciele Stowarzyszenia Tczewskich Saperów oraz Konwentu Organizacji Kombatanckich Powiatu Tczewskiego.

Wyprawki dla nowo narodzonych tczewian

Małgorzata Mykowska

Wszystkie dzieci, które urodziły się w tym roku i są zameldowane w Tczewie mogą otrzymać wyprawkę powitalną. W ciągu trzech miesięcy przekazaliśmy już kilkadziesiąt takich pakietów.

Rodzice odbierają pamiątkowe upominki dla maluchów osobiście, ale wyprawka może być również przesłana pod wskazany adres. W skład pakietu powitalnego wchodzi: kocyk, body, zabawka z pozytywką, książeczka, zakładka do książki, karta biblioteczna i list powitalny od prezydenta Tczewa Mirosława Pobłockiego.

Aby ubiegać się o wyprawkę, należy wypełnić wniosek (można go pobrać ze strony www.wrotatczewa.pl lub otrzymać w Urzędzie Miejskim) i złożyć do Urzędu Miejskiego.

Fot. Małgorzata Mykowska

Wyprawkę otrzymał m.in. mały Jarek który razem z mamą gościł u prezydenta

wrotatczewa.pl lub otrzymać w Urzędzie Miejskim) i złożyć do Urzędu Miejskiego.

Sponsorami wyprawki są: UM Tczew, spółki miejskie (ZWIK Sp. z o.o., ZUOS Sp. z o.o.,

TTBS Sp. z o.o.), GPEC Sp. z o.o., Clean Bud, WestRock z Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz Kurier Tczewski. Partnerem wyprawki jest Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie.

Mniej dzieci

O tym, że w Polsce spada liczba urodzeń mówi się ostatnio sporo. A jak jest w Tczewie? Niestety, nie inaczej. W pierwszym kwartale 2020 r. nasz Urząd Stanu Cywilnego zarejestrował 219 noworodków, a w tym roku – 149 (spadek o ponad 30 proc.). USC rejestruje urodzenia nie tylko mieszkańców Tczewa, więc bardziej miarodajne są dane meldunkowe – w styczniu lutym i marcu 2020 r. zameldowano w Tczewie 131 noworodków, a w 2021 r. tylko 106, czyli aż o 20 proc. mniej.

Powszechny Punkt Szczepień w Tczewie

Hala Sportowa przy Szkole Podstawowej nr 8 w Tczewie jest gotowa na potrzeby punktu masowych szczepień. Punkt powstał we współpracy samorządów Powiatu Tczewskiego, Miasta Tczewa oraz Gminy Wiejskiej Tczew. Punkt pomógł przygotować Zakład Usług Komunalnych. Całość koordynuje spółka Szpitala Tczewskie. Dziennie będzie tam wykonywanych około 300-400 szczepień.

Punkt rozpoczął swoją działalność 26 kwietnia. Będzie czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 13.00 do 18.00. Mieszkańcy będą wpuszczani w grupach po ok. 10 osób.

Ważne! W punkcie bezpośrednia rejestracja nie będzie możliwa. Rejestracji można dokonać dzwoniąc na całodobową i bezpłatną infolinię

Materiały prasowe Starostwa Powiatowego w Tczewie

Hala została podzielona na 3 strefy: poczekalnię przed szczepieniem, punkt badań oraz 4 stanowiska szczepień, poczekalnię po szczepieniu

– 989 lub elektronicznie poprzez e-Rejestrację dostępną na pacjent.gov.pl. Więcej informacji nt. rejestracji poszczególnych grup wiekowych oraz sposobach rejestracji na szczepienia można zna-

leźć na stronie: www.gov.pl/web/szczepimysie/rejestracja

Podstawowe zasady realizacji szczepień:

» w punkcie szczepień jest wyznaczona osoba koor-

dynująca ich wykonywanie, która zaprasza poszczególne osoby do poczekalni i pilnuje zachowania dystansu pomiędzy osobami się w niej znajdującymi,

- » osoba wchodząca do poczekalni dezynfekuje dłonie,
- » między osobami w poczekalni powinna być zapewniona odległość min. 1,5 m,
- » osoba wchodząca do poczekalni oraz gabinetu ma osłone ust i nosa,
- » osoba przed szczepieniem wypełnia w poczekalni ankietę lub przynosi ją wypełnioną ze sobą.

Do Punktu przyjmowane są wyłącznie osoby wcześniej zapisane na konkretną godzinę. Prosimy o przybycie najwcześniej 10 minut przed wyznaczoną godziną.

Starostwo Powiatowe w Tczewie

Przebudowa biblioteki – trwają prace termoizolacyjne

Małgorzata Mykowska

Do końca października ma potrwać gruntowna przebudowa zabytkowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 6.

Zadanie, na zlecenie Gminy Miejskiej Tczew, wykonuje wyłonione w przetargu Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektroenergetycznego ELBUD Gdańsk S.A. Koszt inwestycji to 7 mln zł. Obecnie w bibliotece prowadzone są następujące prace: przygotowanie warstw izolacyjnych pod posadzki parteru i piwnic, zbrojenie posadzek parteru i piwnic, betonowanie posadzek, prace termomodernizacyjne ścian zewnętrznych od środka, układanie instalacji sanitarnych, elektrycznych i teletechnicznych.

Fot. Jacek Cherek

W wyremontowanym budynku urządzone zostaną nowe sale spotkań warsztatowych i integracyjnych, duża sala kon-

ferencyjna (z ruchomą ścianą), mediateka (do odsłuchiwania zbiorów audio, płyt). Zbudowana zostanie winda zewnętrzna dla osób niepełnosprawnych (widoczna od strony ul. Kościuszki). Na poddaszu będą sale wystawiennicze. Zwiększy się powierzchnia magazynowa, przebudowane będą pomieszczenia biurowe, przebudowane wszystkie instalacje wewnętrzne.

Zadanie jest dofinansowane w z funduszy unijnych i realizowane w ramach projektu „Miasto od-nowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza w Tczewie”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zadanie jest dofinansowane w z funduszy unijnych i realizowane w ramach projektu „Miasto od-nowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza w Tczewie”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Centrum Wspierania Rodziny – prace elewacyjne

Małgorzata Mykowska

Przy ul. Podgórznej 8 powstaje Centrum Wspierania Rodziny. Kamienica jest przebudowywana na potrzeby tymczasowego, bezpłatnego schronienia dla osób doświadczających przemocy.

W tym celu w budynku zostaną zaaranżowane pomieszczenia dla dwóch rodzin wymagających pomocy. Dodatkowo powstanie pomieszczenie do prowadzenia wsparcia przez psychologa czy pracownika socjalnego.

Fot. Małgorzata Mykowska

Obecnie trwają prace związane z elewacją budynku, wykonane zostały instalacje wewnętrzne (elektryczne, wodno-kanalizacyjne) oraz tynki wewnętrzne. Przez najbliższe

miesiące trwać będą prace wykończeniowe wewnątrz budynku, m.in. wykonywanie posadzek, malowanie, biały montaż. Inwestycja ma być gotowa do końca roku. Na zlecenie Gminy Miejskiej Tczew zadanie wykonuje firma F.H.U. PATMAT z Czarlina. Koszt zadania to ok. 800 tys. zł.

Zadanie jest dofinansowane w z funduszy unijnych i realizowane w ramach projektu „Miasto od-nowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza w Tczewie”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zadanie jest dofinansowane w z funduszy unijnych i realizowane w ramach projektu „Miasto od-nowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza w Tczewie”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Wandale niszczą, a tracimy wszyscy

Małgorzata Mykowska

Zniszczone wiaty przy-
stankowe, urządzenia
na placach zabaw, po-
rozbijane kwietniki, kosze
na śmieci – to tylko niektóre
z efektów działalności wanda-
li. Ostatnio upodobili so-
bie windę przy dworcu kole-
jowym od strony osiedla
Zatorze.

Zjawisko wandalizmu jest
niestety powszechne, ale
trudniej jest niszczyć i demo-
lować, gdy nie ma na to spo-
łecznego przyzwolenia. Re-
agujmy, bo to nasza wspólna
sprawa – czasami wystar-
czy zwrócić uwagę, innym ra-
zem zatelefonować do Stra-
ży Miejskiej (986) lub na po-
licję (997). Straty wywoła-
ne beżmyślnym niszczeniem
wspólnego mienia sięgają
wielu tysięcy złotych. Wpraw-
dzie szkody są systematycznie
naprawiane, a wszystko z na-
szych wspólnych pieniędzy,
które można by przeznaczyć
na inne cele.

Duża część miasta jest objęta
monitoringiem. Zapisy z kam-
er są dokładnie analizowa-
ne. Każdego miesiąca co
najmniej kilkanaście nagrań
jest przekazywanych policji
na potrzeby prowadzonych
postępowań.

Obecnie na terenie Tczewa
funkcjonuje ok. 60 kamer,
najwięcej na terenie Starego
Miasta, ale także we wszyst-
kich innych dzielnicach Tcze-
wa. W ramach realizowanego
projektu przebudowy układu
drogowego na osiedlu Zato-
rze, zamontowanych zostane
tam 50 kamer, w tym 11
obrotowych. Część z nich po-
jawia się już w najbliższych
miesiącach. Być może pozwo-
li to wyeliminować problem

Fot. Martyna Link

z notorycznym niszczeniem
windy przy dworcu kolejo-
wym – od strony ul. Prostej.
Ten problem wielokrotnie
zgłaszali mieszkańcy osie-
dla i radni, zwracając uwagę,
że winda jest bardzo często
nieczynna, co utrudnia prze-
mieszczanie się osobom nie-
pełnosprawnym czy rodzi-
com z wózkami dziecięcymi.

Spółka PKP Polskie Linie
Kolejowe, która jest właście-
cielem windy przy dworcu
odpowiada krótko: to wina
wandali, którzy dewastują
dźwig albo zanieczyszczają
go fekaliami. *Zastanawia-
jący jest fakt, że z 4 dźwi-
gów tego samego typu, tylko
urządzenie od strony os. Za-
torze jest notorycznie dewa-
stowane. Także unierucho-
mienie dźwigu spowodowa-
ne zniszczeniami nie prze-
szkadza wandalom w kolej-
nych dewastacjach. W mo-*

*mentcie, gdy serwis przystę-
puje do naprawy wcześniej
zgłoszonego zdemastowa-
nego elementu, okazuje się,
że już kolejny element jest
zniszczony. PKP PLK S.A.,
w zależności od rodzaju de-
wastacji, stara się, w miarę
możliwości szybko urucho-
mić to urządzenie, jednak
ze względu na to, że części
zamiennie są sprowadzane
z zagranicy (z Włoch), a tak-
że ze względu na stan pande-
mii, czas oczekiwania na do-
stawę części jest znacznie
wydłużony – czytamy w pi-
śmie otrzymanym od spółki.*

Spółka PKP PLK S.A. zobo-
wiązała Straż Ochrony Kolei
do zwiększonej kontroli nad
wskazaniem urządzeniem,
jednakże nie uda się wyeli-
minować przypadków de-
wastacji bez pomocy miesz-
kańców. Bardzo dużo zależy
od naszej reakcji.

Stadion lekkoatletyczny – kończą się prace instalacyjne

Trwają prace przy II etapie
budowy stadionu
lekkoatletycznego
przy ul. Bałdowskiej.

Tegoroczna inwestycja po-
zwoli wyposażić obiekt w za-
plecze sanitarne, trybuny,
miejsca parkingowe, oświe-
tlenie. Wykonawcą, na zlecenie
Gminy Miejskiej Tczewa,
jest firma Gardenia Sport
sp. z o.o. z Warszawy.

Planowany termin zakończe-
nia inwestycji to koniec paź-
dziernika 2021 r., koszt
2,4 mln zł.

Wykonane zostały roboty
rozbiórkowe istniejących na-
wierzchni oraz zaplecza kon-
tainerowego, kończą się prace
związane z budową instalacji
elektrycznej oraz oświetlenia
bieżni i parkingu .

W najbliższym czasie plano-
wane są prace związane z in-
stalacją wodno-kanalizacyj-
ną, zapleczem sanitarnym,
fundamentami pod trybuny
oraz pierwsze prace drogowe.

Złożony został wniosek o do-
finansowanie do II etapu bu-
dowy stadionu. Ubiegamy
się o ponad 900 tys. zł z pro-
gramu „Sportowa Polska” re-
alizowanego przez Minister-
stwo Sportu i Turystyki.

W 2020 r. zakończony został
I etap budowy stadionu. Po-
wstała wówczas m.in. bieżnia
lekkoatletyczna oraz sektor
rzutów z nawierzchnią z tra-
wy naturalnej, płyta boiska
piłkarskiego, wykonano ka-
nalizację deszczową. Boisko
otrzymało certyfikat Polskie-
go Związku Lekkiej Atletyki.

W I etapie inwestycji Mini-
sterstwo Sportu i Turystyki
przyznało nam blisko
1 mln zł dofinansowania.

Małgorzata Mykowska

Budżet Obywatelski – po formalnej ocenie

Zakończyła się ocena formalna projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego Tczewa 2022.

W terminie określonym w harmonogramie t.j. do 24 lutego br. zgłoszonych zostało 21 projektów. Podlegały one ocenie formalnej, która zakończyła się 8 kwietnia br. Wszystkie zgłoszone projekty w ramach budżetu obywatelskiego na 2022 rok spełniają wymogi formalne.

Teraz czas na weryfikację merytoryczną zgłoszonych projektów (np. pod względem kosztów, czasu i możliwości technicznych realizacji projektu, zgodności z obowiązującymi przepisami itd.). Publikacja informacji o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu projektu do głosowania nastąpi do 24 czerwca br.

Głosowanie odbędzie się po wakacjach, a wyniki ogłoszone zostaną najpóźniej do 1 października. Zwycięskie projekty zostaną wpisane do budżetu miasta na 2022 r.

Zgłoszone pomysły dotyczą m.in. placów zabaw dla dorosłych, wybudowania przestronnego napisu „Tczew” na Bulwarze Nadwiślańskim, budowy toalety publicznej w rejonie rowerodromu na os. Bajkowym, rozbudowy istniejących miejsc rekreacji (np. kanonka, Bulwar Nadwiślański, skwer przy fontannie na Suchostrzygach), zagospodarowania zielenią, nowych ławek, koszy na śmieci, budowy wybiegu dla psów, stojaków rowerowych, naświetlaczy, budowy fragmentów ścieżki rowerowej, montażu kamer monitoringu wizyjnego oraz rozbudowy systemu monitoringu jakości powietrza, zakupu defibrylatorów dla dwóch szkół, nowych „witaczy”, remontu chodnika.

Budżet Obywatelski Tczewa jest realizowany od 2014 r.

Małgorzata Mykowska

Urząd przyjazny niesłyszącym

Małgorzata Mykowska

Urząd Miejski w Tczewie wprowadził kilka ułatwień dla klientów niesłyszących lub słabosłyszących, którzy teraz bez problemu mogą załatwiać swoje sprawy w ratuszu lub uzyskać potrzebne informacje za pośrednictwem strony internetowej www.wrotatczewa.pl.

Przy Biurach Obsługi Klienta – w obu budynkach Urzędu Miejskiego (przy pl. Piłsudskiego 1 i ul. 30 Stycznia 1) zamontowane zostały ekrany, za pomocą których urzędnicy mogą odpowiadać na pytania klientów niesłyszących. Odpowiedzi mogą być udzielane pisemnie – tak, by odpowiedź była widoczna na ekranie lub dzięki połączeniu z tłumaczem języka migowego. W Biurach Obsługi Klienta zostanie także uruchomiony zestaw głośnomówiący dla osób słabosłyszących.

Fot. Małgorzata Mykowska

Na stronie internetowej www.wrotatczewa.pl również zainstalowane zostało narzędzie ułatwiające kontakt z osobami niesłyszącymi. Poprzez miejską stronę można połączyć się z tłumaczem migowym i poprosić go o informacje doty-

cząca spraw urzędowych. Z możliwości tej można korzystać od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-20.00. Usługa została uruchomiona dzięki umowie z Polskim Związkiem Głuchych, który udostępnia tłumaczy języka migowego.

Kroniki „Trsowa” trafiły do biblioteki

Nadwiślański Klub Krajoznawczy „Trsow”

Nadwiślański Klub Krajoznawczy „TRSOW” przekazał do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie 41 kronik, obejmujących lata 1992-2019. Zawarto w nich dokumentację fotograficzną oraz opisową poszczególnych wędrowek, informacje dotyczące działalności klubu, jak również notki poświęcone atrakcyjnym oraz walorom przyrodniczym nowo poznanych miejsc. Od momentu powstania Nadwiślańskiego Klubu Krajoznawczego „TRSOW” – Oddziału Regionalnego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Gdańsku, prowadzeniem kronik zajmuje się pan **Tadeusz Magdziarz**. Materiały w postaci

Fot. Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie

zdjęć, odręcznych zapisków, wycinków prasowych przekazywane są przez uczestników wędrowek.

Zapraszamy do zapoznania się z kronikami, a także do udziału w kolejnych wyprawach (już po zakończeniu pandemii). Gorąco zachęcamy do poznawania naszego

pięknego miasta, naszej Małej Ojczyzny... i nie tylko.

W tczewskiej Fabryce Sztuk, w której mieści się siedziba Klubu, dostępnych jest jeszcze kilka kronik z lat 1995, 2000, 2012, 2017, 2020 oraz kroniki bieżące. Zapoznać można się z nimi podczas spotkań klubowych.

Jubileusze małżeńskie – kolejne pary otrzymały gratulacje i upominki

Tekst i zdjęcia:

Małgorzata Mykowska

17 i 31 marca w Urzędzie Miejskim gościliśmy seniorów, którzy w 2020 r. obchodzili jubileusze 50- oraz 55-lecia pożycia małżeńskiego.

Parom świętującym złote gody Medale Prezydenta RP za długoletnie pożycie małżeńskie wręczył prezydent Tczewa Mirosław Pobłocki. Gratulacje, kwiaty i upominek od prezydenta miasta otrzymały wszystkie pary.

Ze względu na pandemię nie organizujemy uroczystości w Urzędzie Stanu Cywilnego, z udziałem seniorów i ich rodzin. Pary są indywidualnie zapraszane do Urzędu Miejskiego.

Jubileusze 55-lecia pożycia małżeńskiego świętowali:

- » Grażyna i Waldemar Jerawscy
- » Marianna i Stanisław Walczukowie
- » Irena i Jan Szola
- » Helena i Zygmunt Czyżewscy
- » Regina i Bernard Smura
- » Zofia i Gerard Pawella
- » Eryka i Lucjan Cichosz
- » Teresa i Jan Zawoliński
- » Gerard i Urszula Tobiński
- » Gabriela i Zygmunt Zadurscy
- » Helena i Longin Braun
- » Ingrid i Roman Gąsiorowscy
- » Lidia i Antoni Kluziak
- » Zyta i Henryk Szulc
- » Maria i Stanisław Klamann
- » Ewa i Roman Wojciechowski
- » Cecylia i Norbert Dragański

- » Janina i Jan Chrzanowscy
- » Danuta i Mieczysław Gruca
- » Anna i Ryszard Ćwikliński
- » Eryka i Aleks Chyla
- » Halina i Zbigniew Skibiński
- » Elżbieta i Zygmunt Kowalke.

Jubileusze 50-lecia pożycia małżeńskiego obchodzili:

- » Gabriela i Władysław Chrzanowscy
- » Helena i Jan Szwindowscy
- » Anna i Stanisław Alaburda
- » Teresa i Bogumił Salewscy
- » Zofia i Franciszek Lubiński
- » Natalia i Stanisław Jasiński
- » Anna i Stanisław Sadowscy
- » Helena i Zygmunt Lenczewscy
- » Urszula i Marian Kania
- » Barbara i Olgierd Wojtuszkiewiczowie
- » Wacława i Wiesław Majewscy
- » Danuta i Zbigniew Leitz
- » Barbara i Mirosław Rozkowiński
- » Renata i Wacław Przywara
- » Zofia i Józef Ziółkowsy
- » Jadwiga i Stanisław Jasionowscy
- » Krystyna i Wiesław Kollwitz
- » Danuta i Bronisław Fabich
- » Barbara i Mieczysław Żuchliński
- » Maria i Stanisław Piesik.

Zofia i Józef Ziółkowsy

Elżbieta i Zygmunt Kowalke

Gabriela i Zygmunt Zadurscy

Ogłoszenia

Prezydent Miasta Tczewa informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Tczewie (II piętro) został wywieszony wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miejskiej Tczew, położonej na targowisku miejskim w Tczewie przy ul. Żwirki:

- » boks handlowy nr 18, o pow. 14,30 m² w hali nr I, oznaczonej nr działki 32/34, obręb 5, KW GD1T/00016850/3, przeznaczonej do oddania w użyczenie w celu prowadzenia działalności związanej z obsługą tzw. Karty Mieszkańca;
- » boks handlowy nr 14, o pow. 13 m² w hali nr I, oznaczonej nr działki 32/34, obręb 5, KW GD1T/00016850/3, przeznaczonej do oddania w najem w drodze bezprzetargowej, w celu prowadzenia działalności gospodarczej.

Bieżące utrzymanie dróg

Otwarte zostały oferty, które wpłynęły na przetarg dotyczący „bieżącego utrzymania dróg i remontów nawierzchni ulic w mieście Tczewie (dróg publicznych i wewnętrznych) w 2021 roku”. Do przetargu ogłoszonego przez Zakład Usług Komunalnych – Miejski Zarząd Dróg zgłosiły się firmy z Kiełpina, Suchego Dębu oraz Starogardu Gd.

Przetarg zawiera trzy zadania: remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych asfaltobetonem (wpłynęły 2 oferty), utrzymanie (remonty cząstkowe), utwardzenie dróg i powierzchni gruntowych (1 oferta), bieżące utrzymanie oznakowania poziomego dróg gminnych i wewnętrznych (2 oferty).

Wszystkie oferty mieszczą się w budżecie zaplanowanym przez ZUK-MZD. Obecnie trwa ich analizowanie.

Maseczki dla mieszkańców

W marcu Straż Miejska rozdawała maseczki ochronne otrzymane z Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych. Pierwsza partia trafiła do mieszkańców osiedla Górki, Staszica i Czyżykowa. Mundurowi informowali mieszkańców i zawieszali na ogrodzeniu pakiety. Równocześnie ruszyła dystrybucja z mobilnych punktów. Funkcjonariusze wydawali maseczki z oznakowanych pojazdów Straży Miejskiej w różnych punktach miasta. Podczas trwania akcji strażnicy przekazali 134,5 tys. maseczek ochronnych.

W przekazywaniu maseczek uczestniczyli również strażnicy z OSP w Tczewie.

Materiały prasowe Straży Miejskiej w Tczewie

Maseczki były dystrybuowane także poprzez administrację Spółdzielni Mieszkaniowej Barbakan oraz Tczewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.

Straż Miejska w marcu

W marcu tczewska Straż Miejska odnotowała 617 interwencji, w tym 370 zgłoszonych przez mieszkańców i przedstawicieli instytucji, 247 – pozostałych, w tym zgłoszonych przez dyżurnych Komendy Powiatowej Policji w Tczewie i interwencje własne strażników.

- » Przewieziono 1 osobę z upojeniem alkoholowym do ogrzewalni w Tczewie.
- » Dzielnicowi strażnicy miejscy działający na osiedlach Suchostrzygi i Bajkowym podjęli 22 interwencje własne oraz 45 zleconych (przez administrację i mieszkańców osiedli, dyżurnych SM), nałożyli 6 mandatów karnych w wysokości łącznie 500 zł, wystawili 17 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych oraz 12 osób pouczyli.

Na Os. Garnuszewskiego i Zatorzu dzielnicowo-

wi podjęli 18 interwencji własnych oraz 29 zleconych, nałożyli 3 mandaty na łączną kwotę 300 zł, wystawili 11 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych, 8 osób pouczyli.

Na Starym Mieście i Czyżykowie dzielnicowi podjęli 24 interwencje własne oraz 139 zleconych, nałożyli 2 mandaty karne na łączną kwotę 150 zł, wystawili 15 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych, 14 osób pouczyli.

Interwencje dzielnicowych dotyczą głównie spraw porządkowych, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, wykroczeń drogowych.

- » Doprowadzono do usunięcia długo nieużytkowanego pojazdu (wraku) – Renault z ul. Dworcowej.
- » Do Komendy Powiatowej Policji przekazano materiały z monitoringu doty-

czące: niszczenia mienia (2 marca), kradzieży pojazdu (5, 29 marca), kolizji drogowych (5, 30, 31 marca).

- » W związku z epidemią covid-19 mieszkańcom przebywającym na kwarantannie lub w izolacji przekazano 20 pakietów żywnościowych. Na bieżąco zwracano uwagę mieszkańcom, aby w miejscach publicznych stosowali się do zaleceń związanych z ochroną epidemiczną.

- » Przeprowadzono działania dotyczące egzekwowania od właścicieli psów niezgodnego z przepisami wyrowadzania zwierząt w miejscach publicznych i sprzętania po nich. Przeprowadzono 15 interwencji. Nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 150 zł, pouczone 3 osoby, trzykrotnie zgłaszano do schroniska informacje o psach bez opieki.

Konkurs „Rowerem do pracy” 2021

Grzegorz Pawlikowski

Samodzielne stanowisko
ds. polityki rowerowej

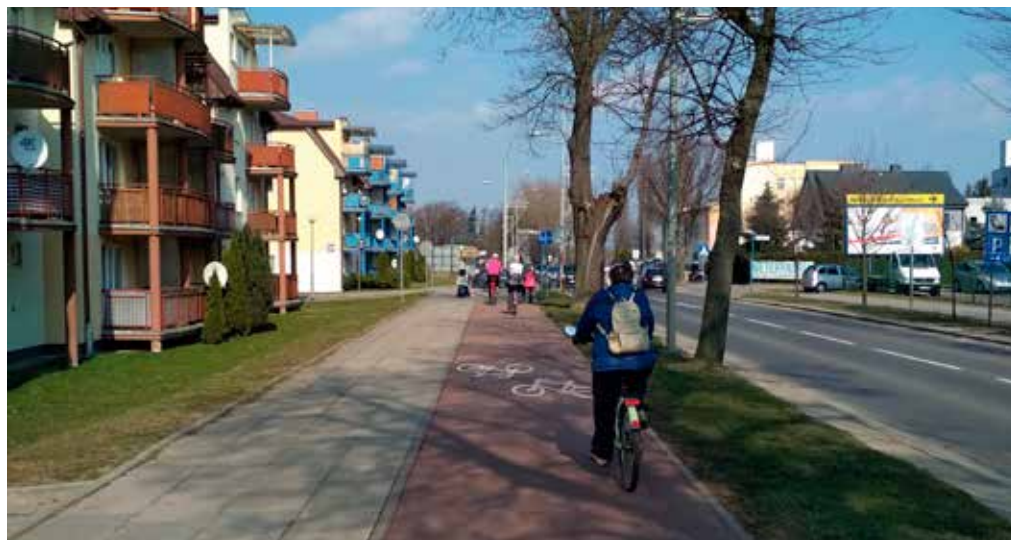
tel. 58 77 59 428

Ruszyła jubileuszowa V edycja konkursu „Rowerem do Pracy”. Zeszłoroczna edycja konkursu była trudna z uwagi na pandemię COVID-19. Pomimo tego ostateczne wyniki dorównywały poprzednim edycjom. Konkurs zakończył się z liczbą 424 uczestników i uczestniczek z 54 firm. To dzięki osobom uczestniczącym w konkursie udało się pokonać prawie 325 tys. km poprzez 50 620 przejazdów (w tym 38 507 do/z pracy). Dzięki konkursowi zaoszczędziliśmy 85 000 kg CO₂! Obserwując duże zaangażowanie uczestników, wierzymy, że w edycji 2021 będzie podobnie, a nawet lepiej!

Konkurs ma na celu promocję roweru jako codziennego środka transportu. Pracownicy zatrudnieni w firmach z siedzibą i/lub oddziałami na terenie Tczewa mają szansę zaważać o gadżety, lepszą kondycję, świeższe powietrze i miasto bez korków. Jak to zrobić? Wystarczy zarejestrować firmę, a następnie pracowników (każdy robi to indywidualnie) na stronie www.roweremdo-pracy.tczew.pl oraz zacząć korzystać z aplikacji STRAVA.

12 kwietnia na stronie www.roweremdo-pracy.tczew.pl ruszyła rejestracja firm oraz pracowników. Jeżeli ktoś nie zdążył, to nie szkodzi. Dołączyć do konkursu można przez cały czas jego trwania tj. od 19 kwietnia, a koniec na 31 października br.

Pierwszy krokiem do udziału w konkursie jest rejestracja firmy na stronie konkursu. Koordynator, wyznaczony przez pracodawcę, generuje indywidualny kod, który pozwoli na identyfikację pracownika z jego zakładem pracy. Osoby zainteresowane do-

Materiały prasowe UM

jeżdżaniem w ramach Rowerem do Pracy ściągać aplikację STRAVA a następnie łączyć konto z konkursem i przechodzić do uzupełnienia danych.

W V edycji konkursu tak jak w zeszłych latach przeliczamy wykonane przejazdy i przejechane kilometry na punkty, a uczestnicy za zdobyte punkty będą mogli kupować nagrody w specjalnym sklepie znajdującym się w profilu użytkownika na stronie www.roweremdo-pracy.tczew.pl. Obecnie jesteśmy na etapie pozyskiwania sponsorów na nagrody. Zapraszamy wszystkie chętne firmy do współpracy.

Zasady przyznawania punktów

50 punktów za każdy dojazd lub wyjazd z przypisanego użytkownikowi miejsca pracy (np. obszar na mapie o promieniu 300 m),

5 punktów za każdy inny przejazd, czyli niedotyczący dojazdu i powrotu z pracy,

1 punkt za każdy przejechany rowerem kilometr.

Premię punktową za przejazd do i z pracy użytkownik może otrzymać maksymalnie 2 razy dziennie w 5 dowolnych dniach w tygodniu.

Ponadto każdy z uczestników konkursu, który odbędzie

min. sześć przejazdów rowerowych do/z pracy w danym tygodniu, nabywa prawo do „tygodniowej premii za aktywność” w wysokości 200 punktów.

Tak, jak rok temu, tak i w tej edycji konkursu dopuszczamy również przejazdy rekreacyjne, jakie uczestnicy będą wykonywać przed i po pracy oraz w weekendy. Zależy nam na mieście rowerowym bez korków, więc premiowanie jazdy na rowerze po pracy również jest istotne.

REGULAMIN KONKURSU

» roweremdo-pracy.tczew.pl

Konkurs „Rowerem do Pracy” jest dla nas jednym z narzędzi do zmiany zachowań transportowych mieszkańców naszego miasta. Liczymy na Państwa aktywny udział we wprowadzaniu tej zmiany.

Czemu konkurs jest tak ważny w kontekście obecnej pandemii COVID-19?

W związku ze stanem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, zostały wprowadzone w kraju ograniczenia związane z funkcjonowaniem komunikacji publicznej, w konsekwencji czego mniej osób może na co dzień wybierać ten środek transportu. Ponadto istnieje ryzyko, że część z pasażerów komunikacji publicznej, po ustaniu pandemii, przesiądzie

się na stałe do prywatnego samochodu. Jakie to będzie miało skutki?

W Tczewie mamy zarejestrowanych prawie 29 tys. samochodów. Codziennie widzimy korki na naszych ulicach. Wyobraźmy sobie sytuację, w której wszystkie osoby korzystające na co dzień z autobusów, wsiądą nagle do aut. Ruch będzie sparaliżowany!

Ponadto koronawirus nie spowodował zniknięcia innego trapiącego nas kłopotu – zanieczyszczenia powietrza. Tak więc, jeśli przesiądziemy się z autobusu do samochodów, w powietrzu pojawi się jeszcze więcej spalin, co gorzej wpłynie na nasz układ oddechowy.

Jazda rowerem w celach komunikacyjnych, podobnie, jak jazda rekreacyjna lub sportowa (bez nadmiernego wysiłku) wzmacnia odporność organizmu oraz poprawia kondycję. Rower jest najlepszym środkiem transportu na krótkie odległości (do 5 km).

Wybierając rower dbamy nie tylko o swoje zdrowie, ale również o zdrowie osób, które muszą podróżować autobusem. Wybierając rower zamiast samochodu, wpływamy na mniejsze korki w mieście. Wybierając rower, wpływamy również na czystsze powietrze w naszym mieście.

Biblioteka na tropie zbro

dr Krzysztof Korda

historyk, dyrektor Miejskiej
Biblioteki Publicznej w Tczewie

Ile osób zginęło w pobliżu dzisiejszego Osiedla Bajkowego?

Jeśli morderstwo to nazywamy zbrodnią, ludobójstwem mieszkańców, to warto poznać jego skalę. Szukałem odpowiedzi na to pytanie, ale niestety nie jest ona możliwa. Jesteśmy bezradni, podobnie jak badacze zbrodni w pobliskim Lesie Szpęgawskim. Szacują oni bardzo rozbieżnie – od trzech do siedmiu tysięcy pomordowanych – i prawdopodobnie nigdy nie poznamy prawdy. Postarali się o to sami hitlerowcy, którzy – chcąc ukryć rozmiar zbrodni – zacierali ślady ludobójstwa. Ciała posypywano wapnem, aby przyspieszyć proces rozkładu. W 1944 roku Niemcy odkopali groby masowe w Szpęgawsku, odnalezione ciała zmielili, a następnie spalili, rozrzućili popiół. Wszystko po to, aby uniemożliwić identyfikację i policzenie ofiar. To perfidne postępowanie nie mieści się nam dzisiaj w głowie, ale obrazuje przemyślność okupanta w ukrywaniu roz-

miarów ludobójstwa. W Tczewie nie zachowało się żaden zapis ani skrawek skrupulatnie przygotowanych (i niszczone) list niemieckich na które wpisywano osoby zakwalifikowane do zgładzenia.

Nie wiemy, ile osób w ogóle zamordowano w naszym mieście jesienią 1939 roku. Listy ofiar nie ustalili nawet prokuratorzy po wojnie, ponieważ ich śledztwo skupiło się na ustaleniu personaliów zbrodniarzy, zbieraniu dowodów przeciwko oprawcom i postawieniu ich przed sądem. Na liście ofiar sporządzoną po wojnie wpisano 120 osób. Na tej liście znajdują się zarówno osoby zamordowane w Tczewie, jak i w Lesie Szpęgawskim i w innych miejscach. Lista prokuratorska zawiera błąd, skoro znajduje się na niej np. prezes tczewskiego sądu, Jakub Jagalski, który zmarł wiele lat przed wojną, w 1932 roku. Wiele osób widnieje na kartach książek jako pomordowani zarówno w Tczewie jak i w Szpęgawsku. Nie potrafię wskazać, dlaczego powstał taki chaos. Być może same rodziny w trosce o zachowanie pamięci o członkach rodzin, wpisywały zaginionych w dwóch miejscach, sami nie wiedząc co mogło się z nimi stać jesienią 1939 r.

Ekshumacja pomordowanych na terenie przy prochowni

Ile osób ekshumowano w Tczewie w 1945 roku?

Wiemy na pewno, że w 1945 roku zwłoki w pobliżu prochowni odkryto w grobie masowym na głębokości zaledwie 60–70 centymetrów. Zamordowani łącznie 56 osób mieli związane drutem kolczastym ręce, część z nich miało połamane szczęki, kości policzkowe, rozbitą czaszkę (aż 18 osób). W protokole ekshumacji jedna z ofiar, nierozpoznana została przedstawiona przez protokolanta następująco: „zwłoki mężczyzny wysokiego wzrostu, ręka złamana, czaszka rozbita, owinięta drutem kolczastym, prawa strona szczęki dolnej złamana, żebro złamane”. Takich drastycznych, bolesnych opisów w protokole znajduje się więcej. Potwierdza to, że przed śmiercią ofiary tczewskie torturowano.

Podczas wydobywania szczątków udawało się zidentyfikować jedynie księży i kolejarzy po ich charakterystycznym ubiorze. Pozostałych – w tym nawet burmistrza Tczewa Wiktora Jagalskiego (zamordowanego prawdopodobnie w Tczewie) – nie rozpoznano. Oglądałem zdjęcia z tej ekshumacji, widziałem szczątki ofiar w bardzo znacznym stopniu rozkładu i na podstawie fotografii, mimo że są zadziwiająco dobrej jakości, nie jestem w stanie odróżnić nawet ubioru księdza od kolejarza (fot. 5). Nie dziwię się, że uczestnicy ekshumacji nie mogli zidentyfikować zwłok ani pewnie ich dokładnej liczby.

Nie jesteśmy pewni, ile ciał wydobyto w 1945. W czytelni Instytutu Pamięci Narodowej korzystałem z protokołu ekshumacji przeprowa-

Fot. Archiwum Diecezji Pelplińskiej

Bardzo znaczny rozkład szczątków ekshumowanych w 1945 roku

dni niemieckiej. Część 2

Fot. Archiwum Diecezji Pelplińskiej

trzy miejsca pochowania ciał. Dwa znajdowały się w pobliżu prochowni i były to groby masowe, a jedno miejsce znajdowało się na terenie koszar, przy płocie po stronie zachodniej (w pobliżu dzisiejszej drogi krajowej – Alei Solidarności) i były to groby pojedyncze. Ponadto odnaleziono miejsce pochówku żołnierza polskiego, który zginął wcześniej boi w walkach obronnych w Tczewie w dniu 1 września 1939 r. W Tczewie w dniu 1 listopada 1945 roku pochowano na cmentarzu Starym 47 osób, w Pelplinie 10 osób (duchowni).

Na późniejszych zdjęciach mogiły mieszkańców z Cmentarza Starego w Tczewie wykonane w latach siedemdziesiątych XX wieku widać napis, iż w grobie złożono 71 ciał. Oznacza to, że później prawdopodobnie odnaleziono jeszcze 24 ciała. Z informacji uzyskanej od kustosa Józefa Ziółkowskiego pracownika Fabryki Sztuk, za którą bardzo dziękuję, wynika, że w latach siedemdziesiątych miała miejsce kolejna ekshumacja na terenie koszar. Być może to właśnie w niej odnaleziono 24 ciała następnie złożone do zbiorowej mogiły na Cmentarzu Starym. [Ewentualnych świad-

ków, osoby posiadające wiedzę na ten temat, bardzo proszę o kontakt z biblioteczną Sekcją Historii Miasta Tczewa pod nr tel. 572779199].

Czy można spodziewać się odkrycia kolejnych zwłok?

Nikt nie wie, czy można się jeszcze spodziewać w Tczewie odkrycia zwłok mieszkańców pomordowanych jesienią 1939 roku. Równocześnie nikt nie może (jak sądzę) wskazać żadnego pewnego miejsca ich pochówku. Jeśli są gdzieś jeszcze prochy ofiar wojny, to mogą znaleźć się wszędzie. Na ślady historii podczas prac ziemnych można trafić niespodziewanie. Wystarczy wspomnieć, co niewiele osób pamięta, że podczas budowy osiedla Suchostrzygi natrafiono na cmentarz wojenny z czasów I potopu szwedzkiego z XVII wieku. Kilka lat temu ponad 500 żołnierzy niemieckich zostało ekshumowanych z terenu Parku im. Kopernika, dawniej cmentarza ewangelickiego przy ulicy Wojska Polskiego/30 Stycznia.

Podsumowując, z ostrożnością typową dla historyka powiem, że prawdopodobnie nigdy nie uda się nam już ustalić, ile osób zginęło w prochowni, ile zostało pochowanych

i ekshumowanych w miejscu, którego lokalizacji możemy się jedynie domyślać. Skoro nie udało się naszym przodkom zaraz po wojnie, to obecnie jesteśmy jeszcze bardziej bezradni wobec prawdy niż oni. Nie wiadomo jednak ile osób zginęło w Tczewie w 1939 roku, więc nie wiemy czy na terenie Tczewa po uwzględnieniu liczby osób ekshumowanych, można spodziewać się kolejnych zwłok. Przypomnę, że zaraz po wojnie państwu polskiemu i społeczeństwu, szczególnie rodzinom pomordowanych zależało na pokazowych akcjach ekshumacji, uroczystych pogrzebach będących uroczystością patriotyczną i religijną. Brały w nich udział tłumy. Wystarczy wspomnieć, że w pogrzebie pomordowanych w Tczewie (fot. 8,9) wzięło udział 10 tysięcy mieszkańców (spośród zaledwie 21 tysięcy). Była ogromna presja społeczna, by ekshumację przeprowadzić starannie. Mimo to, po osiemdziesięciu latach od tej strasznej zbrodni, nie jestem w stanie dokładnie wskazać, ile osób zostało zamordowanych, a tym samym odpowiedzieć na pytanie, czy prochy wszystkich zostały ekshumowane i godnie pochowane.

dzionej w Tczewie w dniach 29, 30 i 31 października 1945 roku. I jest to najważniejszy dokument. Zapisano w nim, że w Tczewie odnaleziono 56 ciał zamordowanych mieszkańców, wśród nich 10 duchownych. Znajdowały się

Pogrzeb ekshumowanych mieszkańców 1 listopada 1945 roku. Fotografie ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie

75 lat biblioteki w Tczewie

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tczewie

W marcu br. Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie świętowała 75-lecie swojej działalności.

To już 75 lat popularyzowania literatury oraz czytelnictwa wśród mieszkańców Grodu Sambora... i nie tylko. 75 lat aktywnego włączania się w rozwój kulturowy miasta. Wreszcie 75 lat owocnej współpracy z różnego rodzaju instytucjami, organizacjami oraz towarzystwami, w zakresie rozwijania i zaspokajania potrzeb oświatowych lokalnej społeczności.

A jak wyglądały początki miejskiej księżnicy?

Pierwsza polska biblioteka na terenie Tczewa została założona przez Towarzystwo Czytelni Ludowych w roku 1883. W czasie trwania I wojny światowej jej działalność zosta-

ła w znacznym stopniu ograniczona. Dalszy rozwój instytucji nastąpił dopiero w okresie porzobiorowym, czyli tuż po przyłączeniu Tczewa do Polski 30 stycznia 1920 roku. Przez kolejne lata biblioteka udostępniała swoje zbiory

w budynku tczewskiej poczty przy ulicy Obrońców Westerplatte. I tak do roku 1939... Kolejna wojna poczyniła ogromne spustoszenia w książkowych zasobach. Wojska niemieckie, w ramach akcji grabienia i niszczenia polskiego dziedzictwa kulturowego, zdziesiątkowały zbiory tczewskiej księżnicy. Dzięki zaangażowaniu i ofiarności mieszkańców udało się ocalić część woluminów. To właśnie one stały się podstawą dla odtwarzanego i uzupełnianego, tuż po zakończeniu II wojny światowej, księgozbioru bibliotecznego.

24 stycznia 1946 roku Zarząd Miejski podjął decyzję o utworzeniu w Tczewie Miejskiej Biblioteki i Czytelni im. „Uczestników walk o niepodległość”, której oficjalne otwarcie i poświęcenie nastąpiło już w marcu 1946 roku.

Czytelnicza wyprawa w kosmos

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tczewie

O PROJEKCIE:

„Ekspedycja książka” to projekt realizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną. Głównym celem jest zaproszenie uczestników do udziału w pasjonującej podróży literackiej, ugruntowanie nawyku czytania wśród osób odwiedzających tczewską bibliotekę, ukazanie ponadczasowej wartości książek, a także pozyskanie, dzięki interesującej formule akcji, nowych miłośników literatury. Za sprawą serii spotkań autorskich oraz lekcji bibliotecznych, podczas których to właśnie książka odgrywać będzie istotną rolę, udowodnimy jak ogromną wartość posiada czytanie, zarówno w kwestii rozwoju wrażliwości emocjonalnej czytelnika, jak i w sferze wzbogacania jego osobowości oraz wiedzy o otaczającym świecie.

Z okazji 75-lecia swojej działalności, tczewska biblioteka przygotowała dla czytelników moc książkowych atrakcji! Był już Czytelniczy Ekspres, był Czytelniczy Rejs, teraz przyszedł czas na wyjątkową, niepowtarzalną wyprawę w... kosmos, połączoną z eksploracją przestrzeni międzyplanetarnej.

W ramach projektu „Ekspedycja Książka”, realizowanego w stulecie urodzin Stanisława Lema, światowej sławy pisarza science-fiction, futurologa oraz filozofa, Miejska

Biblioteka Publiczna w Tczewie zachęca wszystkich zainteresowanych, do udziału, w zaplanowanych do grudnia br. wydarzeniach literackich. A jest z czego wybierać: spotkania autorskie połączone z promocją nowości wydawniczych, gra miejska, wystawki tematyczne, animacje biblioteczne, gry planszowe inspirowane literackimi światami, konkurs plastyczny, konkurs fotograficzny, słuchowiska, Narodowe Czytanie w duchu belle époque... Coś dla dzieci i coś dla dorosłych. Spotkania

w formie tradycyjnej i transmisje online.

Podczas kolejnych etapów projektu, połączonych z odkrywaniem sekretów poszczególnych planet, czytelnik ma możliwość poszerzenia literackich horyzontów, eksplorowania książkowych światów, sięgania po różnorodne gatunki, począwszy od poradników, powieści obyczajowych, wydawnictw o charakterze proekologicznym, poprzez publikacje o tematyce historycznej i marynistycznej, aż po prozę futurystyczną oraz fantastykę naukową.

Pożegnaliśmy Tadeusza Abta

Był zawsze tam, gdzie muzyka...

Janusz Landowski

To prawda, że był zawsze tam gdzie muzyka i był jej wierny. ...*Stworzył z muzyki swój własny intymny świat, w którym obracał się najswobodniej i najpewniej, uczynił też z niego obszar społecznej przydatności, dostępny dla innych...*

Fot. z archiwum prywatnego J. Landowskiego

Tadeusz Abt i Roman Landowski

To słowa pochodzące z pierwszego wywiadu zamieszczonego w 1983 r. w regionalnej prasie („Ziemia Gdańska”, nr 140) na temat muzycznej przygody Tadeusza Abta. Jego wieloletni przyjaciel, autor scenariuszy teatralnych i tekstów do jego piosenek, nazwał później swego rozmówcę ulubieńcem muz („Kociński Magazyn Regionalny”, nr 1 (56), 2007).

...*Do pianina posadzono mnie w 1938 r. Miałem siedem lat, gdy rozpocząłem prywatną naukę gry na fortepianie. Nie wiem jak potoczyłyby się moje dalsze muzyczne losy, gdyby nie przypadek, a raczej konieczność...* – wspominał Tadeusz Abt w rozmowie z Romanem Landowskim. W ostatnich dniach okupacji stracił ojca, został sam z matką i babcią. Po wojnie stał się nagle głową rodziny, bo z czegoś trzeba było żyć. Zaczął grać na prywatnych rodzinnych przyjęciach. Tam poznawał innych muzyków, którzy zapraszali go do swoich zespołów na zabawy, wesela i do lokali. Dalej wspominał, że ...*w ten sposób muzyka stała się moją żywi-*

cielką, a ja jej utrzymankiem. Nie była to jednak zbyt hojna kochanka, szczególnie w tamtych trudnych, powojennych czasach. Radziłem sobie. Musiałem utrzymać rodzinę... W 1948 r. ukończył tczewską Szkołę Umuzyczniającą, przemianowaną potem na Niższą Szkołę Muzyczną.

Pracę instruktora muzycznego oficjalnie rozpoczął w 1952 r. w Świetlicy Międzypółdzielnicanej, prowadząc zespół wokalny i będąc jego akompaniatorem. Tam zetknął się z wieloma osobami podobnie jak on, rozmiłowanymi w muzyce. Po kolejnych dwóch latach rozpoczął pracę jako pianista, w nowo otwartej kawiarni „Mocca” na tczewskim rynku. Tutaj nasi rozmówcy poznali się, a ich znajomość przerodziła się w wieloletnią przyjaźń. Roman Landowski tak zapamiętał owe wieczory w kawiarni – ...*siedział przy pianinie, zwracając uwagę swoją nienaganną sylwetką i dyskretną grą. Chodziło się do tej niewielkiej kawiarni w rynku, by chłonąć atmosferę niecodzienności...* Tadeusz grał serena-

dy, wiązanki neapolitańskich pieśni, arii operetkowych, straussowskie walce i klasyczne tanga. Wiem, że moim, jakby na stałe zaprenumerowanym utworem było [tango] Poesie Rixnera... W tym czasie Tadeusz Abt jednocześnie współpracował z placówkami kulturalnymi. Akompaniował do tańca, prowadził zespoły wokalne, pisał pierwsze kompozycje. Praktycznie w każdej imprezie czy koncercie brał udział Tadeusz, razem ze swoimi podopiecznymi.

W 1967 r. Tadeusz Abt rozpoczął pracę w Domu Kultury Kolejarskiego. Aranżował, akompaniował i przygotowywał wokalistów, członków zespołów estradowych. Wśród wielu wychowanków znalazł się Ryszard Karczykowski, późniejszy sławny tenor, solista wielu oper świata. Jako jeszcze amator był pierwszym wykonawcą piosenki Tadeusza Abta, zatytułowanej „Tczewianki” do słów Józefa Dylkiewicza. Wiele piosenek Tadeusza było nagradzanych na ogólnopolskich konkursach kompozytorskich i piosenki kole-

jarzkiej. Niektóre z nich przypomniano w 2006 r. podczas „Koncertu Jesiennego”, poświęconego działalności artystycznej Tadeusza Abta. Należą do nich: „Mój każdy dzień”, „Dumna konduktorka”, „Pantograf wirtuoz”, czy „Piosenka kwiaciarki” do słów Romana Landowskiego.

- » Honorową Odznaką Zasłużony Działacz Kultury (1970 r.)
- » Honorową Odznaką Zasłużony Ziemi Gdańskiej (1972 r.)
- » Złotym Krzyżem Zasługi (1984 r.)
- » Wyróżnieniem Zasłużonym dla Miasta Tczewa (1989 r.)
- » Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1994 r.)
- » Medalem Pro Domo Trsoviensi (1998 r.)
- » Nagrodą Tczewianin Roku 1999 (2000 r.)

Z autorem tekstów piosenek łączył Tadeusza Abta jeszcze jeden epizod – Scena Literacka „Propozycje” – teatr słowa. Tam pełnił funkcję konsultanta muzycznego i pianisty. Podobne zadanie realizował podczas wieloletniej pracy z teatrem dziecięcym Baj i Zespołem Pieśni i Tańca Domu Kultury Kolejarskiego. Najdłużej był związany z męskim chórem „Echo”, jako drugi dyrygent i akompaniator.

Z całą pewnością można potwierdzić słowa Romana Landowskiego, że Tadeusz Abt był człowiekiem, który ...*z muzyki uczynił nie tylko rzemiosło i sztukę, ale szkołę dla innych, a życie dla siebie...*

Tadeusz Abt zmarł 20 marca 2021 roku.

Dziesięciolecie działalności

Krystian Jendrzewski

Dom Przedsiębiorcy w Tczewie

ul. Obrońców Westerplatte 3

tel. 58 777 53 41/42/43

e-mail: info@dp.tczew.pl

dp.tczew.pl

facebook.com/dptczew

twitter.com/DPTczew

15 kwietnia minęło 10 lat od rozpoczęcia działalności

Domu Przedsiębiorcy w Tczewie. Projekt został sfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Przebudowa obiektu trwała blisko 1,5 roku i obejmowała gruntowną modernizację budynku przy ul. Obrońców Westerplatte 3. Przebudowa obiektu wraz z jego wyposażeniem kosztowała 2 mln 960 tys. zł, a dofinansowanie wyniosło 1 mln 815 800 zł.

Fot. Małgorzata Mykowska

Budynek Domu Przedsiębiorcy był zbudowany ok. 1890 r. jako siedziba Katolickiej Szkoły Ludowej. Tczewska loża wolnomularska miała tam swoją siedzibę od roku 1898 do lat 30 – tych XX wieku. W 1938 r. na mocy dekretu antymasońskiego nastąpiła konfiskata majątków lożowych. Nieruchomość przejmuje niemiecka spółka gruntowa, w trakcie wojny budynek pełni wojskową kwaterę. Po wojnie można było odnaleźć cały sprzęt wojskowy.

Projekt Domu Przedsiębiorcy w 2011 r. zakładał stymulowanie rozwoju mikro, małej i średniej przedsiębiorczości, tworzenie warunków oraz możliwości rozpoczęcia, kontynuowania lub rozwijania działalności gospodarczej.

W ramach projektu powstało około 250 mkw powierzchni biurowo-usługowej (biura, coworkingu i sale konferencyjne) dla nowych firm. Początki bywają trudne... nie inaczej było w przypadku Inkubatora przedsiębiorczości, który był dotąd nieznanym w naszym mieście i powiecie. Pierwsze firmy zgłosiły w nim we wrześniu 2011 roku. Również strefa coworkingu nie miała łatwego startu i musiało minąć trochę czasu nim ta forma wspierania początkującego biznesu stała się popularna i poszukiwana. Obecnie w naszej strefie coworkingu gościmy 6 podmiotów, czyli maksymalną liczbę miejsc i popyt na tego typu miejsce nie ustaje. Mimo

pandemii Covid-19 nasi klienci nie zaprzestali w poszukiwaniu miejsca do pracy zdalnej. Dom Przedsiębiorcy jest świetną bazą dla nowych inwestorów, przykładem takiej współpracy jest firma Etac Poland sp. z o.o., z którą mieliśmy okazję współpracować od samego startu. Inny przykładem współpracy trójsektorowej byli też „Tczewscy Kurierzy Rowerowy” (obecnie na ul. Krótkiej 9-10), byliśmy partnerem przy ich utworzeniu oraz mogliśmy ich gościć na etapie rozwoju działalności.

Dom Przedsiębiorcy to jednak nie tylko inkubator i coworking, to także konsultacje, spotkania i szkolenia. Adresatami naszej oferty są często kobiety ale i młodzież szkolna. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszą się konkursy adresowane do przedsiębiorców. Pierwsza edycja w 2012 pn. „Rzemieślnik Roku” i „Nowoczesny Tczew” skierowana była do mikroprzedsiębiorstw – rzemieślników. Do tej pory odbyła się już ich IX edycja! Jubileuszowa X edycja rozpocznie się na jesieni br. Równoległe do konkursu dla firm stale organizujemy konkurs dla młodzieży szkół ponadpodstawowych „Mój Biznesplan”, w którym młodzież może wykazać się wiedzą, kreatywnością i znajomością zagadnień związanych z przedsiębiorczością. VII edycja tego konkursu odbędzie się już jesienią br.

W 2013 roku zapoczątkowaliśmy spotkania z grą Cashflow, które później zapoczątkowały I turniej Cashflow. Spotkania z młodzieżą wrosły już na stałe w nasz kalendarz spotkań i cyklicznie przyciągają młodzież szkół ponadpodstawowych. Na spotkaniach przekazujemy młodzieży wiedzę, umiejętności i informacje nie tylko z zakresu przedsiębiorczości ale również rozwoju osobistego.

Program współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Gminę Miejską Tczew

ści Domu Przedsiębiorcy

Wielu działań nie udało się wdrożyć i prowadzić po dziś dzień, gdyby nie zaangażowanie naszych partnerów, konsultantów i doradców oraz osób ściśle współpracujących w Domu Przedsiębiorcy. Dziękujemy za wsparcie oraz pomoc w prowadzeniu działań związanych z promocją przedsiębiorczości na naszym terenie. Dziękujemy naszym klientom i przedsiębiorcom, którzy inspirują nas do dalszych działań i rozwoju usług otoczenia biznesu.

Dom Przedsiębiorcy to także szkolenia, warsztaty i konsultacje dla przedsiębiorców (prawnych, podatkowych oraz funduszy unijnych). Tematyka jaką poruszamy podczas szkoleń jest podyktowana bieżącym zapotrzebowaniem przedsiębiorców, staramy się dopasowywać ją do realnych potrzeb i wszelkich sugestii naszych klientów. Staramy się wspierać startupy jak i firmy już działające na naszym rynku. Obecnie przez pandemię Covid-19 zmuszeni byliśmy przenieść część naszych działań do sieci i cieszą się one dużą popularnością wśród przedsiębiorców.

W Domu Przedsiębiorcy znajduje się również ewidencja działalności gospodarczej CEIDG. To tutaj każdy może założyć lub zmienić wpis swojej firmy, dokonać wszelkich zmian związanych z rejestracją firmy. Mieści się tu także Biuro Wspierania Przedsiębiorczości, w którego zakresie jest m. in. wydawanie

zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla sklepów i lokali gastronomicznych. A ponadto prowadzone są działania związane z marketingiem gospodarczym miasta i promocją terenów inwestycyjnych. Od niedawna służymy też jako punkt konsultacyjny w ramach programu „Czyste powietrze” – klienci mogą otrzymać niezbędne informacje i złożyć wniosek o dofinansowanie do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Każdy z przedsiębiorców może również skorzystać z oferty naszych partnerów Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego i Pomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych. Naszymi stałymi partnerami są też Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza; Pracodawcy Pomorza, Cech Rzemiosł Różnych w Tczewie, Powiślańska Szkoła Wyższa w Kwidzynie oraz Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – o/Gdańsk.

DOM PRZEDSIĘBIORCY W LICZBACH

26 711 TYLKO WNIOSKÓW O WPIS, ZMIANĘ, ZAWIESZENIE, WZNOWIENIE LUB WYKREŚLENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ZŁOŻONYCH ZOSTAŁO PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW Z TERENU TCZEWA I OKOLIC

4 000 ROCZNIE (W PRZYBLIŻENIU) KLIENTÓW – GOŚCI I PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ OSÓB NA CO DZIEŃ KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG FIRM I BIURA NA TERENIE BUDYNKU

3 000 OSÓB SKORZYSTAŁO Z BEZPŁATNYCH KONSULTACJI (SZACUNKOWO)

150 SPOTKAŃ, SZKOLEŃ, SEMINARIÓW, WARSZTATÓW, Z KTÓRYCH SKORZYSTAŁO OKOŁO 1000 OSÓB I FIRM

67 FIRM SKORZYSTAŁO Z INKUBATORA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ STREFY COWORKINGU

WYRÓŻNIENIA I NAGRODY

- » 2014 R. MIASTO TCZEWA OTRZYMAŁO TYTUŁ „GMINA NA 5” ZAJMUJĄC 4 MIEJSCE WŚRÓD 649 GMIN PRZEBADANYCH PRZEZ STUDENTÓW WARSZAWSKIEJ SGH
- » 2014 R. REGIONALNEJ IZBY GOSPODARCZEJ POMORZA W KATEGORII: AKTYWNOŚĆ NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCÓW
- » 2015 R. W KONKURSIE REGIONALNEJ IZBY GOSPODARCZEJ POMORZA – GMINA PRZYJAZNA PRZEDSIĘBIORCOM SPOŚRÓD NOMINOWANYCH W KATEGORII GMIN MIEJSKICH I MIEJSKO-WIEJSKICH
- » 2018 R. DOM PRZEDSIĘBIORCY – X POWIATOWA GALA WOLONTARIATU WYRÓŻNIENIE INSTYTUCJA PRZYJAZNA WOLONTARIUSZOM

Rok Stefana Łaszewskiego

Jan Kulas

Wikimedia Commons

Rada Powiatu Tczewskiego jednomyślnie uchwaliła rezolucję o ustanowieniu roku 2021 „Rokiem Stefana Łaszewskiego”. S. Łaszewski (1862-1924) był pierwszym Wojewodą Pomorskim.

Urodził się 8 stycznia 1862 roku w Brądnówku k. Torunia, w rodzinie ziemiańskiej. Uczył się w sławnym Collegium Marianum, ale maturę uzyskał w gimnazjum katolickim w Chełmnie nad Wisłą. Studia prawnicze odbywał we Wrocławiu, a następnie w Berlinie. Doktorat z prawa cywilnego i kanonicznego uzyskał na uniwersytecie w Lipsku. Praktykę sądowiczą potwierdzał w sądach: w Sopocie, Elblągu, Gdańsku i Kwidzynie.

Blisko 30 lat S. Łaszewski mieszkał i prowadził kancelarię adwokacką w Grudziądzu. Tu dał się poznać jako bezinteresowny obrońca społeczności polskiej, w tym redaktorów legendarnej „Gazety Grudziądzkiej”. Blisko także współpracował z Towarzystwem Młodokaszubów w Gdańsku. Wspierał również prace Towarzystwa Naukowego w Toruniu, jak też system stypendialny dla młodzieży polskiej pod zaborem pruskim.

W latach 1912-1918 S. Łaszewski reprezentował społeczność polską w Parlamencie Rzeszy Niemieckiej. Z kolei w latach 1918 (po 11 listopada) – 1919 bardzo aktywnie udzielał się w polskim ruchu niepodległościowym. Pełnił wysokie stanowiska, w tym jako komisarz Naczelnej Rady Ludowej na Prusy Królewskie w Gdańsku. Kiedy ustanawiano na Pomorzu zaczątki polskiej administracji, to dla wszystkich był oczywiste, że na jej czele powinien stanąć S. Łaszewski. 17.10.1919 r. otrzymał on nominację na (pierwszego) Wojewodę Pomorskiego. Był głównym organizatorem Zaślubin Polski z Morzem. Konsekwentnie budował i umacniał administrację polską na Pomorzu. W ostatnich latach życia pełnił wysokie stanowiska państwowe tj. sędziego Sądu Najwyższego i prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Niestety, S. Łaszewski zmarł 20.03.1924 r., w wieku 62 lat w Warszawie. Zgodnie z osobistym życzeniem, został pochowany na cmentarzu w Pelplinie. Jego pogrzeb stał się okazją do dużej, regionalnej manifestacji polskości prawie całego Pomorza.

Hołd, którego nie było

Dawny Tczew

Choć źródła tego nie potwierdzają, w 1504 r. Tczew najprawdopodobniej doznał odwiedziny kolejnego polskiego monarchy, w dodatku wraz z monarchinią. W trzecim roku swego, jak się miało okazać, niezbyt długiego panowania, król Polski (od 1501 r.) i wielki książę litewski (od 1492 r.) Aleksander Jagiellończyk wyruszył w podróż do Prus, aby odebrać należną przysięgę wierności od stanów swej odległej prowincji.

Król podróżował wraz z prawowitą, choć nie koronowaną ze względu na przywiązanie do swojego prawosławnego wyznania, małżonką, Heleną zwaną Moskiewską. Parze królewskiej towarzyszył świeżo mianowany kanclerz wielki koronny Jan Łaski. 2 kwietnia król przybył do Torunia, gdzie po blisko miesiącu narad z reprezentantami prowincji, uzgodniony został tekst przysięgi złożonej następnie królowi przez radę Prus Królewskich. 4 maja wierność przysięgali mieszcianie toruńscy oraz rycerstwo ziemi chełmińskiej. 12 maja Aleksander Jagiellończyk opuścił Toruń i podróżując drogą lądową przez Chełmżę, Kwidzyn i Malbork przybył 18 maja do Elbląga, gdzie 20 maja, na Starym Rynku, odebrał hołd od mieszczan elbląskich. Świadkiem tej uroczystości był pewien kanonik kapituły warmińskiej, świeżo upieczony doktor prawa i medyk po studiach w Ferrarze i Padwie, towarzyszący w podróży swojemu wujowi, biskupowi warmińskiemu Łukaszowi Watzenrode. Mowa oczywiście o Mikołaju Koperniku. Po powrocie do Malborka król udał się do Gdańska, korzystając przy tym zapewne z tczewskiej przeprawy przez Wisłę. Ponieważ uroczysty wjazd orszaku do Gdańska miał miejsce 25 maja w godzinach mocno przedpołudniowych (między 8 a 9), król musiał zatrzymać się na nocleg pod Gdańskiem, najpewniej w Pruszczu, a poprzednią noc, z 23 na 24 maja, najprawdopodobniej spędził w Tczewie.

2 czerwca na Długim Targu mieszcianie gdańscy złożyli nowemu władcy uroczystą przysięgę wierności, a następnego dnia król potwierdził przywileje nadane miastu przez swoich poprzedników.

Wikimedia Commons

Aleksander Jagiellończyk, obraz nieznanego autora, kościół Świętego Ducha w Wilnie

Po dwutygodniowym pobycie w Gdańsku, 7 czerwca, Aleksander Jagiellończyk wyruszył do Malborka, aby uczestniczyć w zwołanym tam sejmiku prowincji i zapewne zawitał do Tczewa po raz wtóry. Mimo że królewski orszak przemieszczał się w godnym uznania tempie, przemierzając nawet ponad 30 km dziennie, to jednak pokonanie w ciągu jednego dnia całej trasy Gdańsk – Malbork nie wydaje się prawdopodobne.

Jednak pomimo wszystkich tych królewskich peregrynacji, niczym diabeł święconej wody, spotkania z monarchą unikali jego krzyżacy lennicy z Królewca pod przewodnictwem saksońskiego księcia Fryderyka Wettyna. Udało mu się zrobić najszybszą karierę w całej historii zakonu, zostając w roku 1498 jego wielkim mistrzem, natychmiast po wstąpieniu do zgromadzenia. Ten wykształcony jurysta głoszący konieczność rewizji traktatu toruńskiego, zasłaniając się tytułem księcia Rzeszy, skutecznie wywinął się od złożenia hołdu aż trzem kolejnym polskim królom – Janowi Olbrachtowi, Aleksandrowi oraz Zygmuntovi – przez co kolejny hołd pruski, tak pięknie odmalowany wiele lat później przez mistrza z Krakowa, miał okazać się ostatnim.

Higiena na przestrzeni wieków

CZĘŚĆ 4

Moda na zimne kąpiele

Opracował:
Zdzisław Bergiel
Fabryka Sztuk

Na początku XIX w. ówczesni lekarze doszli do wniosku, że zimna woda posiada cudowne właściwości terapeutyczne. Tam, gdzie konwencjonalna medycyna była bezradna, pomagała właśnie ona. We francuskim czasopiśmie „Mercure” opisano historię pewnego kapucyna, który ożywił umierających, obkładając ciało wodą z lodem. W ten sposób ratował też osoby dotknięte udarem słonecznym. Tymi ozdrowieniami, porównywanymi do wskrzeszeń, żyła cała Francja.

W tym samym czasie angielski lekarz **John Floyer** opublikował książkę pod tytułem „Dzieje zimnych kąpiele”. Dowodził w niej, że takie kąpiele przywracają zdrowie paralitykom i suchotnikom. Inny angielski doktor – **Richard Russel** napisał „Traktat o pożytkach wody morskiej w schorzeniach gruczołów chłonnych”, a następnie wybudował w Brighton dom zdrojowy nad Kanałem La Manche, którego kuracjusze kąpali się w morzu już o piątej rano (także zimą) i pili wodę morską.

Kolejnym uzdrowicielem był niemiecki katolicki ksiądz **Sebastian Kneipp**, który w 1886 roku napisał dzieło „Moja kuracja wodna”. Tacy lekarze – uzdrowiciele coraz częściej otwierali uzdrowiska nad Morzem Północnym i Bałtyckim, w których leczyli zimną wodą. Robili oni oszałamiające kariery. Dlatego coraz więcej osób zaczęło uważać, że u wód należy być, ale o tym napiszę w następnym numerze.

Pierwszą osobą na ziemiach polskich, która w XIX wieku zaczęła propagować kąpiele morskie, był chirurg i major wojsk napoleońskich Jan Jerzy Hafner, rodem z Colmar w Alzacji. Uważał on, że woda morską posiada właściwości lecznicze. Dlatego zalecał kuracjom nie tylko kąpiele, ale także picie wody morskiej oraz masaż wodorosta-

Ilustracja z 1894 obrazująca leczenie metodą księdza Kneippa

mi. W 1823 roku, w Sopocie wybudował zakład kąpielowy na wcześniej wykupionym kawałku nadbałtyckiej ziemi, a rok później postawił Dom Zdrojowy, założył park i zbudował pierwsze molo. Kiedy w 1870 roku połączono Sopot linią kolejową z Warszawą i Koszalinem nastąpił gwałtowny rozwój miasta. W 1903 roku zbudowano Zakład Balneologiczny, w którym stosowano kąpiele w podgrzewanej wodzie morskiej, masaż i okłady borowinowe. Licznymi kuracjuszami byli nie tylko Polacy, ale także Niemcy i inni Europejczycy, dzięki dogodnemu połączeniu kolejowo-morskiemu z resztą Europy.

LITERATURA:

„Kanon krajoznawczy województwa pomorskiego”, redakcja Michał Bieliński, Magdalena Michalska, Janusz Mosakowski, Bożena Murańska, Gdańsk: Departament Turystyki i Promocji. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, 2015.

Sokołowska Małgorzata, „Myć się czy wietrzyć. Dramatyczne dzieje higieny od starożytności do dziś”, Gdynia: Oficyna Verbi Causa, 2012.

Kielich z tczewskiej fary ma już 529 lat

Radosław Wiecki
Fabryka Sztuk

18 kwietnia obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków. Jednym z tczewskich obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego jest staromiejski kościół farny pw. Podwyższenia Krzyża św., jedna z najstarszych budowli w naszym mieście.

Fabryka Sztuk

Śmiało można powiedzieć, że tczewska fara jest nie tylko miejscem kultu, ale również galerią sztuki średniowiecznej i nowożytnej. Jeden z ciekawszych obiektów znajdujących się w kościele to gotycki kielich mszalny, który aktualnie jest eksponowany na wystawie Fabryki Sztuk w Tczewie pt. „Ze Skultetem i Kopernikiem przez XV i XVI wiek”. Kielich pochodzi z 1492 roku i od początku stałym miejscem jego przechowywania jest właśnie staromiejska fara. Łatwo więc możemy policzyć, że kielich w naszym mieście jest nieprzerwanie od 529 lat. Co ciekawe, jesteśmy w stanie podać cenę, jaką średniowieczny rzemieślnik zażyczył sobie za jego wykonanie. Napis umieszczony na kielichu wyraźnie stwierdza, że za kielich zapłacono 4 marki i 10 florenów. Kolejna część napisu wyraźnie wskazuje na jego przeznaczenie – dla bractwa kapłańskiego. Kielich wykonany jest z pozłacanego srebra i bogato dekorowany. Na stopie możemy zobaczyć 6 grawerowanych scen: Ukrzyżowanie, Wniebowzięcie Maryi, św. Katarzynę Aleksandryjską, św. Marcina, św. Barbarę oraz Wniebowstąpienie. Powyżej, na tzw. trzonie, znajduje się w środkowej części dekoracja w formie sześcioczęściowej kapliczki. Zarówno pod jak i nad nią twórca umieścił 12 plastycznych figurek Apostołów. Misternie zdobiony trzon wieńczy czara. Podtrzymuje ją „koszyczek”, który ozdobiony jest motywem promieni i liści.

Tczewski kielich jest na Pomorzu jednym z najlepiej zachowanych tego rodzaju zabytków.

NA PODSTAWIE:

Adamek Tadeusz, Gotycki kielich z kościoła farnego świętego Krzyża w Tczewie, [w:] „Roczniki Humanistyczne”, 1971, t. XIX, z. 5.

Rodzina 500+ – złożź wniosek na okres zasiłkowy

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Tczewie

ul. 1 Maja 8

Dział Świadczeń Rodzinnych
tel. 58 532 73 90

Od 1 kwietnia 2021 r. możliwe będzie składanie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres zasiłkowy 2021/22 drogą tradycyjną (na papierowych formularzach), tj. za pośrednictwem poczty lub w siedzibie urzędu.

Z uwagi na sytuację epidemiczną, w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do odwołania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tczewie wyłączona będzie bezpośrednia obsługa interesantów w zakresie składania wniosków, a wypełnione formularze można będzie złożyć w skrzynce oddawczej Ośrodka, umiejscowionej przy wejściu do budynku.

Zasady bezpośredniej obsługi interesantów w późniejszym okresie uzależnione będą od rozwoju sytuacji epidemicznej i będą ogłaszane w odrębnych komunikatach.

Mając na uwadze powyższe Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tczewie w dalszym ciągu zachęca do składania wniosków drogą elektroniczną.

Wnioski drogą elektroniczną można składać przez:

- » portal Empatia ,
- » bankowość elektroniczną,
- » portal PUE ZUS.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE

- » mops.tczew.pl/ewnioski

Ważne

W okresie od 1 lutego 2021 do 31 maja 2021 r. są równolegle przyjmowane i rozpatrywane wnioski o świadczenie wychowawcze na okres świadczeniowy trwający do 31 maja 2021 r. Składając wniosek na nowy okres świadczeniowy należy

gou.pl

upewnić się, że formularz dotyczy okresu świadczeniowego 2021/2022 .

Osoby składające wnioski o świadczenie wychowawcze po raz pierwszy (nie mające ustalonego prawa do świadczenia) powinny pamiętać o konieczności złożenia dwóch wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego:

- » na okres świadczeniowy 2019/2021 – który upływa z dniem 31 maja 2021 r. oraz
- » na okres świadczeniowy 2021/2022 – rozpoczynający się 1 czerwca 2021 r.

Terminy składania wniosków

Jeśli osoba ubiegająca się o świadczenie złoży kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek o świadczenie wychowawcze na nowy okres w terminie do 30 kwietnia 2021 r., przyznanie świadczenia wychowawczego oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc czerwiec 2021 r. nastąpi najpóźniej do 30 czerwca 2021 r. – co gwarantuje ciągłość wypłaty świadczenia od pierwszego miesiąca nowego okresu.

W przypadku kompletnych i prawidłowo wypełnionych wniosków złożonych w okresie od 1 maja do 31 maja 2021 r., ustalenie prawa oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc czerwiec i lipiec nastąpi nie później niż do 31 lipca 2021 r.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od 1 czerwca do 30 czerwca 2021 r., ustalenie oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc czerwiec, lipiec i sierpień, nastąpi nie później niż do dnia 31 sierpnia 2021 r.

Złożenie wniosku w późniejszym terminie (po 30 czerwca 2021 r.), wiązać się będzie z ustaleniem prawa do świadczenia wychowawczego od miesiąca złożenia wniosku. W związku z tym, tylko złożenie wniosku do końca czerwca 2021 r. będzie gwarantowało, że świadczenie wychowawcze zostanie wypłacone z wyrównaniem od 1 czerwca.

W kolejnych miesiącach będzie obowiązywał następujący mechanizm:

- » w przypadku złożenia kompletnego wniosku w okresie od 1 lipca do 31 lipca 2021 r., przyznanie świadczenia następuje za miesiące od lipca, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do dnia 30 września 2021 r.,
- » w przypadku złożenia kompletnego wniosku w okresie od 1 sierpnia do 31 sierpnia, przyznanie świadczenia następuje za miesiące od sierpnia, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do 31 października 2021 r.,

- » w przypadku złożenia wniosku na nowy okres w kolejnych miesiącach, świadczenie będzie przyznawane od miesiąca, w którym rodzic złoży wniosek, a wypłaty przyznanego świadczenia realizowane będą co miesiąc na bieżąco.

Komu przysługuje świadczenie wychowawcze

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie to przysługuje, w kwocie 500 zł miesięcznie niezależnie od osiągniętych dochodów do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

W przypadku urodzenia dziecka albo ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu,

łtkowy 2021/22

jest pod opieką naprzemienną obydwojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

- » matce albo ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca, albo
- » opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu opiekuna faktycznego, albo
- » opiekunowi prawnemu dziecka, albo
- » dyrektorowi domu pomocy społecznej.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- » dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- » dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- » pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- » członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Co z innymi świadczeniami?

W przypadku posiadania ustalonego prawa do innych świadczeń realizowanych przez tut. Ośrodek (świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego) w okresie zasiłkowym 2020/21, nie należy obecnie składać wniosków na kolejny okres zasiłkowy 2021/22.

Wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres zasiłkowy 2021/22 będzie można składać dopiero od 1 sierpnia 2021r., a drogą elektroniczną – od 1 lipca 2021 r.

Od 1 kwietnia do 30 września 2021 r. Główny Urząd Statystyczny przeprowadza Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021.

Udział w spisie jest obowiązkowy.

Spisem objęci są:

- mieszkańcy Polski – zarówno Polacy, jak i cudzoziemcy,
- stali mieszkańcy Polski przebywający w czasie spisu za granicą.

Obowiązkową metodą jest samospis internetowy.

Wejść na stronę GUS spis.gov.pl i wypełnij formularz spisowy. Jeżeli nie możesz tego zrobić we własnym zakresie, odwiedź najbliższy urząd gminy. Na czas trwania spisu urzędy gmin przygotowały specjalne miejsca, gdzie wykonasz samospis.

Nie możesz wykonać samospisu internetowego?

Zadzwoń na infolinię: 22 279 99 99 i spisz się przez telefon.

Jeśli nie spieszysz się przez internet ani przez telefon, skontaktuje się z Tobą rachmistrz telefonicznie lub bezpośrednio, aby przeprowadzić spis. Zgodnie z ustawą o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. nie możesz odmówić mu przekazania danych.

Pamiętaj, że udział w spisie jest obowiązkowy – tak stanowi ustawa spisowa. Odmowa udziału w spisie powszechnym grozi karą grzywny na podstawie art. 57 ustawy o statystyce publicznej.

Nie obawiaj się o swoje dane. Są u nas bezpieczne, ponieważ chroni je tajemnica statystyczna. Dane jednostkowe zbierane i gromadzone w badaniach przeprowadzanych w ramach statystyki publicznej są poufne i podlegają szczególnej ochronie. **Pracownicy statystyki publicznej są zobowiązani do przestrzegania tajemnicy statystycznej.**

Chcesz sprawdzić, o co zapytamy w spisie? Zapoznać się z ustawą spisową? Zweryfikować rachmistrza? Wejść na spis.gov.pl i bądź na bieżąco!

Kto mieszka obok nas?

Tekst i zdjęcie:

Anna Peichert

Pracownia Edukacji Ekologicznej
tel. 58 77 59 447

Na terenach zabudowanych żyje wiele gatunków zwierząt, które przystosowały się do panujących tu warunków. Najbardziej widoczne, choć nie lubiane przez wszystkich są gołębie i wróble, które zakładają gniazda w naszych zabudowaniach i żywią się często tym, co wyrzuca człowiek.

Występowanie wielu innych gatunków, o innych wymaganiach, zależy od obecności siedlisk, w których mogłyby znaleźć zarówno pokarm, jak i miejsce bytowania. Czasami wystarczy niewielki zadrzewiony i zakrzewiony teren, aby pojawiły się sroki, szpaki, kosy, sikory.

Rozległe parki o dużej różnorodności drzew i roślin zielnych sprzyjają osiedlaniu się w nich kolejnych gatunków ptaków: dzięciołów, kowalika, rudzika, pełzaczy, pokrzewek. Obecność starych, dziuplastych drzew sprzyja występowaniu puszczyka. Ssaki związane z parkami to wiewiórki, jeże, krety, ryjówki, czasem kuny i korzystające z naturalnych dziupli nietoperze. W naszym parku część żerujących tam nietoperzy zakłada swoje letnie kryjówki pod dachami okolicznych domów, a nawet bloków mieszkalnych. Wszystko zależy jednak od obfitości pokarmu w miejscach żerowania. Np. nasze tczewskie puszczyki bardzo lubią stare dziuplaste wierzby w pobliżu

Bóbr europejski (*Castor fiber*) – największy gryzoń Eurazji

Wisły przy południowej granicy miasta, park odwiedza ją rzadziej. Nic dziwnego, obszary nadrzeczne, o małej ingerencji człowieka w tereny położone tuż nad wodą, obfitują w drobne ssaki i inne organizmy.

Pomimo, że latem w sąsiedztwie naszych budynków możemy obserwować jerzyki, a nawet pustulki, mieszkańcy niektórych budynków mogą oglądać „spektakle” wylatujących spod dachów nietoperzy, to jednak tereny żerowania tych gatunków znajdują się często poza terenami zabudowanymi. Większość z nich preferuje tereny o dużej różnorodności biologicznej. Jednakże sam fakt, że tak wiele gatunków chce się jeszcze u nas osiedlać przemawia na korzyść tezy, że jeszcze w naszym mieście nie jest tak źle.

W wielu państwach, gdzie kilkanaście lat wcześniej dokonano poważnego zniszczenia naturalnych ekosystemów w miastach, obecnie się je odtworza i generowane są kolejne wydatki, tym razem na naprawianie błędów nadmiernego „porządkowania”. Na szczęście w Polsce ich stan przedstawia się dużo lepiej. W naszych miastach istnieje jeszcze spo-

ro miejsc stanowiących naturalne środowisko życia dzikich gatunków roślin i zwierząt. Zachowanie takich terenów obecnie pozwoli uniknąć późniejszych wydatków na ich renowację. Niestety, tego typu tereny są często niedoceniane, traktowane jako nieużytki i nielegalne wysypiska śmieci.

Na dużą powierzchnię terenów zielonych w miastach składają się działki i przydomowe ogrody. Często można w nich spotkać wiele obcych gatunków roślin (tuje, cypryśniki, forsycje, tamaryszek). Wiele z nich nie stanowi żadnego pożytku dla naszych rodzimych zwierząt. A na przykład na naszym czarnym bzie może żerować aż ok. 60 gatunków ptaków, 7 – 8 gatunków ssaków, ok. 10 gatunków motyli. Dlatego na etapie wyboru gatunków roślin podczas projektowania ogrodu, warto wziąć pod uwagę ewentualne korzyści przyrodnicze. Do tematu, jakie proste zabiegi możemy wykonać, aby zapewnić siedlisko dla niektórych (pożytecznych z punktu widzenia właściciela terenu) gatunków zwierząt, jeszcze wrócimy.

Tymczasem, krótka informacja o gatunku, który pojawił się na tczewskim odcinku Wi-

sy, choć do tej pory zasiedlano go na południe od miasta.

Bóbr należy do nielicznego grona gatunków, które potrafią przystosować środowisko do własnych potrzeb. Ma on najwyższy wśród gryzoni stosunek masy mózgu do masy ciała, co odzwierciedla się w jego zachowaniu. Potrafi działać nie tylko instynktownie, ale także logicznie. Bobry potrafią skonstruować stopnie z gałęzi i mułu, by móc się wspiąć wyżej i sięgnąć do elementu wznoszonej konstrukcji lub pokonać przeszkodę. Od późnej wiosny do wczesnej jesieni bobry żywią się głównie roślinnością zielną, której na brzegu Wisły nie brakuje. Od października wybierają krzewy i drzewa liściaste. Nie jedzą drewna, a korę drzew, liście, młode pędy, cienkie gałązki i łyko. W poprzednich sezonach bobry nie żerowały tak licznie na naszym odcinku Wisły, lepsze warunki miały bliżej mostu w Knybawie. W tym roku zawędrowały dalej na północ podczas największego wezbrania wody w Wiśle na przełomie zimy i wiosny. Na obserwację bobrów nad Wisłą najlepiej wybrać się wieczorem, bo prowadzą one nocny tryb życia.

Koci koci... Kociewiak poznaje Tczew

PRZYSTANEK III

Małgorzata Kruk
Fabryka Sztuk

Cześć! Tak jak obiecałem, przedstawiam mojego kolegę – Gryfa, którego poznałem w Urzędzie Miejskim podczas ostatniego spaceru.

To skrzydlaty lew, który dumnie prezentuje się w herbie naszego miasta. Zobacz, jaki jest dostojny. A może w kilku zdaniach opiszesz jego wygląd? Śmiało! Chwyć za pióro, oczywiście takie do pisania.

Bardzo interesowała mnie przeszłość nowego przyjaciela, gdyż służyłem tu i ówdzie, że wiele w życiu przeszedł. Dowiedziałem się, że powstała o nim legenda pt. „Gryf i Małgorzata”, którą napisał... Masz ci los, zapomniałem autora. Pomóż mi i z rozsypanki literowej ulóż jego imię i nazwisko.

D I R S
N O L M K
W A N A O

Jestem naprawdę dumny, że znam obojście Gryfa. I od tej pory podczas spacerów postanowiłem baczniej przyglądać się miejscom, które mijam. Być może tu i ówdzie zobaczę jeszcze mojego skrzydlatego przyjaciela? Nie musiałem długo czekać. Pewnego razu, gdy szedłem ulicą Jarosława Dąbrowskiego przed moimi kocimi oczami pojawił się budynek, a na nim nie kto inny, jak Gryf.

Fot. Beata Górska

Czy rozpoznajesz to miejsce?

Wróćmy do pasjonującej historii Gryfa, opisaney w legendzie. Opowiem Ci w telegraficznym skrócie, jak to z tym Gryfem bywało i dlaczego pojawił się w herbie naszego miasta. Całą legendę wypożyczysz w bibliotece lub posłuchasz w Internecie.

Dawno, ale to naprawdę bardzo dawno temu, na ziemi tczewsko-lubiszewskiej żył jej władca – książę Sambor II wraz ze swoją rodziną. Pewnego razu jego córka Małgorzata została porwana przez straszego drapieżnika. Wyobrażasz sobie, co czuli rodzice księżniczki, gdy myśleli, że stracili swoje dziecko na zawsze?! Na szczęście uratował ją Gryf. Ojciec Małgorzaty i jej matka nigdy wcześniej o nim nie słyszeli ani go nie widzieli. Chcieli odwdziżyć się dzielnemu stworzeniu za tak szlachetny czyn, ale ten rzekł, że przyjdzie na to czas. Najpierw Małgorzata musi dorosnąć i zostać królową. Gryf po wielu latach wrócił do księżęcej rodziny, gdy zgodnie z jego przepowiednią nadszedł czas „zapłaty”. Sambor miał we wskazanym przez Gryfa miejscu, a było to nad Wisłą, zbudować zamek i przenieść stolicę swego księstwa. I tak stopniowo zaczęło powstawać nasze miasto, w herbie którego już na stałe dzielny lwi orzeł zajął zasłużone miejsce.

Zadanie specjalne z nagrodami!

Prześlij wyciętą stronę z gazetki z rozwiązanymi zadaniami do 14 maja br. na adres: Urząd Miejski w Tczewie, Biuro Rzecznika Prasowego, pl. Marsz. J. Piłsudskiego 1, 83-110 Tczew lub skan/zdjęcie na e-mail: promocja@um.tczew.pl. Koniecznie podaj swoje imię i nazwisko wraz z adresem zamieszkania, ponieważ spośród nadesłanych prawidłowych odpowiedzi rozlosujemy 5 zestawów promocyjnych z logo miasta.

Odpowiedzi z poprzedniego numeru: ul. 30 Stycznia 1; plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 1; wymiana dowodu osobistego; zarejestrowanie urodzin dziecka, zakup pamiątki z Tczewa, np. kubka.

Nagrody otrzymali: Karolina Raczyńska, Mikołaj Jama, Lena Jagielska, Marika i Pola Gracek, Fabian i Szymon Goliccy, Dominik Biernacki oraz Marcel Łodtka.

Inspiracja: Landowski Roman, Gryf i Małgorzata, Tczew 2009.

TCZEWSKA BIBLIOTEKA WIRTUALNA

Wielomlebrücke mit Segelschiff

ZAPRASZAMY
DO PRZEGLĄDANIA
ZBIORÓW NA STRONIE
SKARBNICA.TCZEW.PL